Після конфіскати — другий наклад.

[illegible] (10.677). Львів, субота 2. січня 1926. [illegible] оплачено гуртом. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов. Конто почт. щад. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

XIV. зїзд Р. К. П.

Закінчення.

Чотирнацятий зїзд російської комуністичної партії закінчився дня [illegible] грудня. Центральний комітет і політичне бюро партії одержали [illegible] побіду над тзв. Ленінградською опозицією, що виступала на зїзді під проводом Зіновєва. Ленінградська група нараховувала [illegible] членів. До опозиції належав також Каменев.

Резолюції центрального комітету [illegible] більшістю 559 голосів проти 65. В принятих постановах [illegible] зїзд похибки: при підрахунках про спроможність вивозу хліба; в пасивному біляні експорту [illegible] натомісць одобрив рішення центрального комітету в справі заходів для досягнення активного біляну. Щож до закордонної політики, то зїзд підкреслив негативне відношення до Ліги Націй і до [illegible]нського договору.

[illegible] зїзд уповноважив центральний комітет до продовжування політики миру, якою повинна визначатися [illegible]

[illegible] союз пролєтаріяту з [illegible] селянством і середняками [illegible]

[illegible] державну монополю закордонної торговлі та індустріялізації СРСР, в імя забезпечення економічної незалежности СРСР. [illegible] категорично осудив недостачу довіря до соціялістичного будівництва в Радянському Союзі (ця постанова спрімована проти ленінградської опозиції). Зїзд одобрив заходи, спрямовані на поширення прав аренди на землю і прав користування наємною працею у сільському господарстві.

Нарешті зїзд перестеріг центральний комітет перед надмірним поширюванням партії, а з окрема застеріг[ся] проти приймання в її ряди надто великого числа напів пролєтарських елементів. Зїзд одобрив політику Центрального Комітету, що не допускає до публичної дискусії з деякими лібералами ленінградської групи та їх сторонниками в Центральному Комітеті. Накінець рішучо взиває, щоби непорозуміння внутрішньо-партийного характеру якнайскорше зліквідувати [illegible] забезпечення колективної управи партією.

[illegible]: Рідна Школа — це на[illegible] фортеця, це певний захист у добі лихоліття!!

Про „буковинську атмосферу“.

Ми одержали отсе письмо:

Шановна Редакціє зволить помістити отсих кілька слів у обороні людської гідности і національної чести буковинських Українців, які під цю пору не мають змоги відізватися на тяжку обиду, яку їм завдано з боку вашого часопису, що, критикуючи роботу д-ра Романа Смаль-Стоцького і д-ра Степана Кравчука, представив першого як витвір „буковинської атмосфери“, а другого теж за Буковинця.

Поперед усього слід ствердити, що д-р Кравчук не є Буковинцем, бо родився й виховався в Галичині, відки приходив на Буковину, де однакче не пабув довго і ніколи не грав ніякої ролі. Д-р Роман Стоцький справді родився на Буковині, але не жив у буковинській атмосфері, тільки в домі своїх батьків, де не пахло ніколи буковинським духом, а лише противно, особливо від р. 1911, коли його батько порізнився з буковинською громадою, як Роман ще був хлопцем. Одначе хоч би вони оба й були дійсно Буковинцями по уродженні й вихованні, то яким правом можна кидати за них каменем на всіх Буковинців, коли помимо Даниловичів, Твердохлібів, Яцкових, Ількових і т. п. „Діло“ не говорить, що таких духів видала галицька атмосфера, а навпаки ставляє їх у протиженство до характерности Галичан.

Спалахнувши справедливим гнівом на роботу д-ра Стоцького, „Діло“ пише що [illegible]

[illegible] ся на еміграції [illegible] вон глибокого жалю за цей незаслужений тяжкий докір.

Буковинці-емігранти.

* * *

Льояльно поміщуючи письмо Буковинців-емігрантів і розуміючи їх негодування, не можемо зрозуміти, чому те негодування звертається на нашу адресу. Уважаємо своїм обовязком зазначити, що пишучи про „буковинську атмосферу“ — ми далекі були від думки робити заміти всім Буковинцям, а зокрема емігрантам. Думаємо, що Буковинці не повинні так гаряче обурюватися з приводу наших замітoк. Фактом є, що „буковинська атмосфера“ була здебільшого атмосферою надмірного льоялізму, що там здвигано національну будівлю не на гранітній скалі власної творчости, жертвенности, самодіяльности, але багато енергії зуживано на здобування прихильности сильних світа цього. Тому й здобутки осягнено розмірно легко, але ще лекше, навіть легкодушно їх трачено і то майже без ніякого спротиву. Коли в 1918 р. на українську Буковину румунські імперіялісти післали дрібні відділи свого „хороброго“ війська, обдертого й здеморалізованого, то буковинські Українці покорилися без вистрілу своїй незавидній долі. А покорившись раз, корилися далі, тратячи все своє надбання, підпадаючись некультурній, пів-дикій, варварській наволочі. Дух боротьби, дух активного спротиву, навіть дух відпорности внаслідок „буковинської атмосфери“ був чужий буковинській масі і — очевидно — її провідникам. Не стало „Високого Правительства“, і все пішло шкереберть. Тому то не слід обиджуватися, тільки старатися, щоби направити занедбане, на инші шляхи звернути виховання мас, збуджувати в них відпорність, сталити народ до боротьби, бо лише „в боротьбі здобудеш право своє“.

Буковинські емігранти вказують на „наших“ Даниловичів і т. д. Правду кажучи, коли порівняти простір Галичини і її періпетії з Буковиною, то білянс не вийде для нас так дуже фатально. Розуміється, не маємо наміру в кращому світлі ставити „наших“ Даниловичів і т. д., одначе мусимо зазначити, що „наші“

[illegible] обмежуються „рідним“ тереном діяльности, тоді як „ваші“ проявляють під тим оглядом заширокий розмах. Буковини їм мало, вони всюди бажалиб засіяти зерна своєї „ідейности“.

Колиж мати на увазі „муки“ на еміграції, особливо тих буковинських емігрантів, що є в Галичині, то 1) вони не терплять тих мук на чужій чужениці,

Вкінці зазначуємо, що д-р Кравчук був агентом до „спеціяльних доручень“ у пок. М. Василька, а д-р Роман Стоцький теж є учнем і кепським наслідувачем політичних прийомів тогож Василька. Зі своїм батьком, д-ром Степаном Смаль-Стоцьким, жив варшавський „наступник“ пок. Василька не в дуже то близьких відносинах. „Буковинська атмосфера“ не творилася біля д-ра Степана Стоцького, який „порізнився з буковинською громадою“ і яка хотіла його „викинути поза Пруг“, лише якраз біля пок. Василька.

Індія домагається повної автономії.

У місті Кавнпор почались наради нового національного індійського конгресу, під головуванням жінки Сароїні Найду. Президентка звернулась з зазивом до політичних партій, щоби вони незалежно від віри та поглядів, згодились на одноцільну програму. Всі партії домагаються, щоби становище Індії як англійської домінії було перехідною формою до повної автономії. Якби уряд не здійснив цих домагань, тоді всі сваражисти повинні покинути свої місця в центральних та провінціональних інституціях та організаціях і почати агітацію, підготовляючи все населення до спільної боротьби.

Відома теософка Безант [illegible] утворити [illegible] унію. Ганді [illegible] провідник індійського національного руху, ставить внесок, щоби дати підмогу Індійцям південної Африки в їх боротьбі. Делегат південної Африки Ер Раман заявив, що більшість Індійців в південної Африки не піддасться. Резолюцію Гандія приняли через акламацію.

З польського сойму.

Засідання з 30. грудня 1925 р.

На нинішньому засіданні сойму реферував пос. Міхальский справу переведення в трьох держ. банках ревізії найвисшою контрольною палатою держави. Опісля пос. Попель реферував справу Соболєвского, що після резиґнації пос. Кохановича (Білор. Клюб) дістав мандат, одначе не може його виконувати, бо сидить в тюрмі під закидом держ. зради. Ухвалено, що Соболєвский має виконувати свої посольські обовязки, а на евент. домагання прокуратора буде виданий судові.

Приступлено до дискусії над законопроєктом про чужинців.

Пос. Волошин (Білор. Клюб) доказував, що закон спрямований передовсім проти Білорусинів та Українців, у відношенні до яких ведеться розбійницьку політику. Бесідник протестує проти закону і ставить внесення на його відкинення.

Пос. Гартґляс, Єремич, Козубський (Український Клюб) і Кордовский виступали проти цього закону, також невдоволені з нього посли Вашкевич, Шіппер і Прилуцький. Великою хибою закону є це, що він не перейшов через конституційну комісію, бо в нім навіть не очеркнено, кого можна вважати чужинцем.

По промові пос. Прагера приступлено до голосування. Відкинено всі внески на відіслання законопроєкту до комісії і принято цілий закон у другому читанні.

Найближче засідання сойму 12. січня ц. р.

З міської ради у Львові.

(Не вільно промовляти по українськи)

В середу дня 30. м. м. зайшла на засіданні міської ради у Львові подія, що зайвий раз виказала, який зоольоґічний націоналізм запанував в умах нинішньої більшости громади, якою ненавистю перенята вона тільки до українського народу, господаря цеї землі, але й до української мови, мови величезної більшости населення у Сх. Галичині. Факт заборони през. Наймановим промовляти радному д-ру Степанові Федакові українською мовою стоїть гідно поруч тисячів тисячів подібних заборон на всіх ділянках нашого гіркого життя під опікунчими крилами „найяснішої“ річипосполитої. А треба зазначити, що досі українські представники в міській раді промовляли завсіди по українськи без спротиву польських шовіністів. Аж тепер коле їх в ухо українська мова.

Сама подія представляється так: Коли зголосився до слова радний д-р Ст. Федак і став промовляти по українськи, на лавах вшехпольських радних далися чути протести. Викрикав особливо д-р Прухніцкий, домагаючись від през. Наймана, щоб українському промовцеві відібрав голос. През. Найман візвав тоді д-ра Федака промовляти по польськи, мотивуючи це приписами закону, статуту й міського реґуляміну.

У відповідь на це зложив д-р Федак рішучий протест проти [illegible] української мови, [illegible] серед громової [illegible]. Опісля виголосив довшу промову, яку [illegible] завтра.

[illegible] za „Dilo“ Pr. 968/25. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy [illegible] jako trybunał prasowy we Lwowie, [illegible] na wniosek Prokuratury Państwowej, [illegible] treść czasopisma „Dilo“ Nr. 290 (10.673) z dnia 29. grudnia 1925 r. pod tytułem: 1) „Na [illegible]“ od słów: może ne małych [illegible] do końca tego artykułu, 2) W artykale pod tytułem „N [illegible]“ a) między słowami [illegible] perebuwannia... a słowami [illegible], b) między słowami [illegible] a słowami [illegible] [illegible] prowodyri... [illegible] uznał dokonaną w dniu 28. grudnia 1925 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17 XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 r. i, [illegible] na przestępstwo na grzywnę do 400 zł. [illegible] Lwów dnia 29 grudnia 1925 r. [illegible]

Лех, Янкес по 2, Соколи і Ванда по півтора сот. Тютюн до папіросок ціни в кільограмах та золотих (курці мусять самі перераховувати на 25 грам. пачки!) Кір 88 зол., Ксанті 75, Найдобірніший султанський 64, Найдобірніший македонський 50, Найдобірн. турецький 40, Добірний турецький 30, Середній турецький та королівський 25 зол. 50 с., Кресовий 20, Махорка 9, Краєвий 5 зол. 20 с., Жилка 2 зол.

— **Музичний вечір** присвячений творам Й. С. Баха відбувся в Станиславові 26. м. м. уладжений Музичним Інститутом ім. Лисенка. В програмі були фортепянові твори, скрипкові й сольоспіви виконані учителями Інститута (п. Лагодинська і пп. Мандичевські) та учениками (Островерха, Аксентівна і Лепкий). Реферат про Баха відчитав дир. Інститута Ос. Залеський. Подібно як у минулих роках так і цього року Інститут задумує уладжувати частіше подібні музичні вечері для обзнакомлення публики з музичними творами визначних композиторів та для розбудження музичного життя.

— **Виклятий архімандрит**. У православній церкві у Вильні, при монастирі св. Духа, святочно проголошено екскомуніку бувшого архимандрита Морозова, який перейшов на католицизм.

— **З львівської кримінальної хроніки.** Новинка про таємне самогубство асистентки дентиста д-ра Данка, передана вчора, могла би вже розростись до величезної статті. „Газета Поранна" присвячує цій справі дві сторінки, опрокидуючи загальний погляд про самогубство і домагається пильного слідства для розслідження смерти асистентки Серковської. Часопис цей стверджує, що д-р Данек був уже у Львові, коли асистентка застрілилась (а не у Варшаві),—далі, що після її смерти довго не повідомляли поліцію, — що час, коли впав вистріл є сумнівний, що позиція тіла помершої і револьверу не вказує на самогубство,— що в торбинці Серковської найдено всі золоті предмети дарувані їй д-ром Данком, а в д-ра Данка колекцію її інтимних фотографій, факт, який потверджує инші дані про його роман з нею і т. и., і т. ин. Ще один матеріял до процесу, в якому суд нелегко найде винуватців. — Одночасно згаданий часопис приносить ревеляції про „клюб" гомосексуалістів у хаті відомого у Львові львеляса М. Рахлевича, що носить титул „професора". Рахлевич був уже раз обвинувачений в організації такого клюбу, але з огляду на надто велику скількість членів з аристократії, що входили в гру, його не судили. Його обжаловує на поліції його служниця. 22-літня сільська дівчина, від трьох літ жертва його ненормальної пристрасти. Оповідає про оргії у цій хаті. Рахлевич, щоби ратуватись, обвинувачує зі свого боку служницю у сценах заздрости. Цікаве, чи він саме вженився. Його служниця зневажила його публично, кинувши за ним каміном. Рахлевича знають у Львові як власника приватної позичальні костюмів на мескаради і колишнього організатора аристократичних балів.

— **Самогубство Єсеніна**? Польська преса повторяє звістку з Москви про самогубство відомого поета Сергія Єсеніна. Близші подробиці про цю смерть невідомі.

— **Европейські Амазонки в Китаю.** Генерал-губернатор Манджурії, маршалок Чанг-Тсо-Лін, прийняв до свого війська білоруських дівчат-утікачок, які утворили окремий корпус. Озброєні в кріси та гранати вони прибрали назву „безстрашних". Позбавлені засобів життя, вони ставляться до своєї служби як до професії. Їх командантом є також дівчина, річ ясна: з коротко стриженим волоссям. Вони пішли на фронт проти військ Син-Чуан-Фанга.

— **Китайські реформи**. У країні таких революцій як Китай, де голови дітають як яблука, єдино форма жіночих ніг не змінюється. Китаянки надалі хотять мати якнайменші ніжки і зав'язують їх змалку, припиняючи природний їх зріст. Це розлютило генерала Лію-Чі, губернатора пекінської округи. Він видав наказ, в якім читаємо: „Вязання ніг не істнує ніде на світі. Воно є ганьбою нашої нації. Жінки змалку терплять у нас з цієї причини страшні муки, а коли є старші, є каліками... І тому наказую від нині, всім старшим та молодшим жінкам скинути пута зі своїх ніг, а молодим забороняю вязати свої ноги. Коли цього наказу не послухають, буду немилосерним у виконанні кари..." Китай бореться з традицією повязок жіночих ніг, Туреччина з традицією фезів, тільки ми живемо в ідеальнім світі гармонійної згоди, де всі традиції одягів заступає щорічна мода, якої всі мужі та жінки слухають покірно.

— **З кіна.** Кіно „Коперник" та „Марусенька" почали нову Сильвестрову програму фільми „Дама в масці", архитвору варшавської кінем. фірми „Альбатрос", з відомими артистами в головних ролях: Наталєю Ковалько, М. Римським та М. Колімом. У фільмі змальовані всі нюанси великоміського еротичного життя від пікантерії до брутальности.

— **Різдвяне число „Свободи"** появилось у подвійному обемі з ріжнородним інтересним змістом, на який зложились: Радіо (вірш). — Всеєлєнна веселиться. — Тов-о „Просвіта" в 1925 р. — Українська громадо! — Політика внизку і насильства. — Крутими шляхами. — Часи міняються. — Син над Святий вечір, оповідання. — З історії Різдвяного свята. — Не марнуймо грошей! — Становище Українців в Радянському Союзі. — Одна (вірш). — Самі собі. — Різдвяні звичаї та вірування у Гуцулів. — Загальні збори Тов. „Просвіта". — Новий закон про збори. — Як відбудовували край. — Що чувати у світі. — Засуд у процесі покутських селян. — Вічевий рух. — Як Мати Божа втікала до Єгипту (народня легенда). — Новинки. — Дописи з краю. — Число прикрашене гарною різдвяною ілюстрацією.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Українського Наддніпрянського Театру під дир. О. Міткевича.

Немирів. Саля читальні „Просвіти".

2.I. „Воскресеніє".
3.I. „Вій".
4.I. „Вихрест".
5.I. „Маруся Богуславка" (прощальна вистава).

Рава руська. Саля „Сокола".

7.I. „Вій".
8.I. „Дні нашого життя".
12.I. „Маруся Богуславка".
13.I. „Лісова пісня".
14.I. „Ніч під Івана Купала".
15.I. „Чорна пантера і білий медвідь".

8—?

Членські вкладки до Українського Кр. Т-ва опіки н. інвалід. у Львові збиратиме від 1.I. 1926. п. Д. Козій за окремою повновластю. 1031а) 2—3

Памяти Олександра Мишуги. Піднявшись зредагувати памяткову книжку в честь визначного українського артиста й мецената, пок. Олександра Мишуги, прошу всіх тих громадян (ок), що можуть написати спомини або статті на тему мистецької чи філянтропійної діяльности заслуженого Покійника, надсилати бажані матеріяли на мою адресу. — *Ів. Німчук*, ред. „Діла".

Оголошення. На підставі постанови бувшої Управи Культурно-Просвітного Кружка в таборі в Йозефові ЧСР. з дня 1. травня 1925 р. подається до прилюдної відомости ось що: Окрема Комісія для провірки крамниць Культурно-Просвітного Кружка знайшла при провірці в днях 21.—27. квітня 1925 р. книговодство сих крамниць у цілковитому занедбанню і неладі зі значними похибками й недопустимими поправками, — та ствердила, що управитель крамниць п. Антін Хухра, родом із Дмитрович, мостиського повіту, не зважаючи на кількакратні упімнення бувшої Управи та Контрольної Комісії К. П. К. виконував у послідному часі свої обовязки вельми неточно й несовісно на шкоду майна Культурно-Просвітного Кружка. З уваги на се управа К. П. К. звільнила п. Хухру А. з днем 1. травня ц. р. зі становища управителя крамниць та рішила проголосити се прилюдно задля остороги. В Йозефові, дня 24. грудня 1925. За Ліквідаційну Комісію Культурно-Просвітного Кружка *Володимир Войчак. Корнило Коростіль.* 1039а) 1—1

Звіт із переведеної ліквідації Культурно-просвітного Кружка в українськім таборі в Йозефові н/Мет. ЧСР. В українському таборі в Німецькому Ябліннім та в Ліберці основано в 1919 р. згадно 1920 р. Культурно Просвітні Кружки, які після перенесення обох згаданих таборів до Йозефова в 1921 р. злилося в один Культурно Просвітний Кружок (К. П. К.), задержуючи статут Кружка заложеного в Ліберці. Згідно з §. 12. цього статута на випадок розвязання Кружка, майно його мало припасти українським установам в краю а саме: Науковому Т-ву ім. Т. Шевченка, Т-ву „Просвіта" і Українському Педагогічному Товариству. Коли отже чсл. міністерство народної оборони (М. Н. О.), якому тоді Український Табор в Йозефові був підчинений, розпорядком ч. 623553/43 з дня 13. X. 1923 зарядило розвязання табора, тодішня управа К. П. К., бажаючи зберегти культурні надбання табору, та не маючи з огляду на тогочасні відносини змоги переслати сього майна згаданим краєвим установам, рішила в порозумінню з ними передати його поки що у переховання Ректоратові Українського Університету в Празі, щоби відтак у догідний час перевезти це майно до Львова. В тій цілі вивезено до Праги при кінці 1923 р. ось які предмети: часть книгозбірні (3.925 томів), часть архіву, фортепян, шоферські приладдя та погруддя. Міжтим чсл. влада припинила ліквідацію табора, а слід за цим Управа К. П. К. залишила решту майна в таборі до вжитку його жителів. Весною 1925 р. зарядило чсл. міністерство закордонних справ остаточне розвязання табору в Йозефові. Вслід за цим підписана Ліквідаційна Комісія К. П. К. в порозумінню з краєвими власниками майна, себто Наук. Т-вом ім. Т. Шевченка, Т-вом „Просвіта" й Українським Педагогічним Т-вом перевела ліквідацію майна К. П. К. як слідує: I. З майна, зложеного в Празі, вислано дня 1. VII. 1925 книгозбірню Т-ву „Просвіта" у Львові, погруддя і частину шоферських приладів Українському Педагогічному Т-ву у Львові, (останню частину цього приладдя визичив Ректорат Українського Університету українській Село-Спілці в Празі для ведення шоферських курсів в Празі і Подєбрадах); фортепян продано на припоручення Українського Педагогічного Т-ва за суму кч. 800 Т-ву „Просвіта" в Моравській Остраві. Щодо театрального майна — то його передано в 1924 р. за згодою Т-ва „Просвіта" „Театральній Дружині ім. І. Франка" в Йозефові, яке то Т-во за нього перед власником відповідає. II. З майна залишеного в таборі вислано дня 3. VIII. 1925 Т-ву „Просвіта" решту книгозбірні (8.018 чисел), машину до писання, цикльостиль та канцелярійне приладдя; Українському Педагогічному Т-ву у Львові все спортове приладдя (для Т-ва „Сокіл-Батько"), шкільну книгозбірню та шкільні прилади, ноти, скіоптікон з діяпозитивами, дітячі забавки та все фотографічне майно крім клішів, які переходять до Музею Визвольної Боротьби України в Празі на власність музею Наук. Т-ва ім. Т. Шевченка у Львові. Крім цього вислано вже дня 13. VI. 1925 р. Українському Педагогічному Т-ву у Львові всі музичні смичкові інструменти, що належали до К. П. К., а Музичному Т-ву ім. Лисенка у Львові смичкові інструменти, зроблені членами Української Громади полонених старшин в Касіно (Італія). Увесь архів К. П. К., якого покищо не можна перевезти до краю, перебрав за згодою власника Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові на переховання Музей Визвольної Боротьби України в Празі. Суму кч. 1.060 (тисячушістьдесять), передану К. П. К. в Йозефові Просвітним Кружком в Нім. Яблінні, як кавції, зложені поодинокими особами за визичені книжки, ужито на закупно нових книжок до книгозбірні, після того, як ніхто по зворот цих кавцій протягом 3-ох літ не зголосився. Одночасно подається до прилюдної відомости, що підписана Ліквідаційна Комісія К. П. К. рішила на своїм засіданню дня 4. VIII. 1925 відступити всі вірительности К. П. К. в Йозефові на фонд „Рідної Школи" у Львові, та взиває усіх довжників сплатити негайно довжні суми цьому фондові. Тому, що заповідженого цілковитого звинення Українського Табора в Йозефові досі не переведено, та з уваги на теперішні незвичайні обставини, витворені постепенною ліквідацією табору, які не дозволяють на утворення нової культурно освітної установи на місце бувшого К. П. К., виявилася пекуча потреба, щоби Ліквідаційна Комісія К. П. К. після переведення вище вичислених завдань продовжувала свою діяльність в таборі задля заспокоєння необхідних культурно-освітних вимог таборян, як не менше для доповнювання свого архіву. Потрібних на це грошевих засобів достарчає залишена покищо крамниця К. П. К., про якої ліквідацію свого часу проголоситься додатковий звіт. — Йозефів, дня 25. грудня 1925. — Ліквідаційна Комісія Культурно Просвітного Кружка в українськім таборі в Йозефові ЧСР.: *Іван Байгерт* в. р. голова, *Володимир Войчак* в. р. писар, *Корнило Коростіль* в. р. член Л. К. 1039 1—1

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає **Василь Мудрий**   Видає Видавнича Спілка „Діло".   З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Радянська Україна.

Життя Т. Шевченка на екрані.

На Україні приступили до виготовлювання фільму, який віддав би все життя та історичну добу Т. Шевченка. Сценарії фільму уклали М. Ю. Панченко і Бузько. Перший з них Панченко є співробітником при катедрі історії української культури в Харкові. Дня 20. грудня виголосив він виклад про „фільм Т. Шевченка". В ньому він зазначив, що сценарій до названого фільму це перша спроба обєднати весь літературний, історичний і побутовий матеріял, що відноситься до життя та діяльности поета. Перед написанням сценарія автори використали весь матеріял Шевченкової доби і всю його творчість. Велику допомогу в цьому ділі дали авторам київський, харківський і инші музеї. Професійні спеціялісти знайомили кінорежисера дуже докладно та подрібно з соціяльним середовищем, з якого вийшов Шевченко, а також з тим окруженням, в якому пізнійше проживав. Завдяки усім тим заходам фільм вийшов добре, як заявляє Панченко. Фільм складається з двох великих частин. Дієвих осіб виступає в ньому понад півтора сотні. На екрані виступають усі ті, з ким було звязане життя Шевченка та з ким він стрічався у життю. Починається фільм дитячими літами поета. Кожний важнійший життєвий епізод вивели аранжери докладно. Всі написи на фільмі вибрані з творів Шевченка. Фільм призначений для популяризації в широких масах селян і робітників. Крім цього фільму виготовлюють ті самі аранжери ще й другий, призначений виключно для лекцій. В часі свого викладу демонстрував прелєгент деякі важнійші епізоди з життя поета при допомозі уривків з цілого фільму. Фільм матиме безперечно дуже велике виховуюче значіння. (За „Вістями").

Вироби цукру з цьогорічного буряковового збору.

Згідно з даними управи цукротресту викопали на Україні в цьому році 30.670 кіршів буряків. По день 15. грудня доставили до фабрик 28 мілїонів пудів, решту підвозять тепер. До 15. грудня переробили фабрики 22 і пів мілїона кіршів та одержали з них 35.975 тисяч пудів білого цукру. Це виносить 76 відсотків того цукру який сподіються одержати з переробки усіх буряків. До 15. грудня виробили фабрики також 6,200.000 пудів рафінаду, що виносить дещо більше понад третину передбаченої скількости. Всі фабрики України мають дати 26 мілїонів пудів рафінаду. („Вісти".)

Участь України на Міланській виставі.

На відкриваючійся виставі у Мілано візьме участь і Радянська Україна. Для її експонатів відвели вже відповідне місце. На виставу висилає уряд експонати українського промислу, вразки товарів, металів, угілля та инших підземних багацтв України, а крім цього матеріяли про господарство, кагальоги і картограми. („Правда".)

Жидівські таємні школи в Київі.

В Київі відбувся суд над орґанізаторами таємних хайдерів і релігійних шкіл. На лаві обвинувачених засіло 103 орґанізаторів, а між ними рабін Ґросман. Розправа велася на жидівському жарґоні. Спроміж обвинувачених трибунал засудив двох на 6 місяців примусових робіт а инших оправдав. Розправа закінчилася 14. грудня ц. р. („Правда".)

Новий конституційний конфлікт між СРСР. і УСРР.

Між Україною і Радянським Союзом назрів новий конституційний конфлікт. Народний Комісаріят Почт і Телеграфів наказав харківській почтово-телеграфній окрузі переслати до Москви всі архівні матеріяли, що відносилися до професіонального і революційного руху з 1905 р. на території України. Прокуратура України доглянула в тому наказі нарушення конституції Радянського Союзу та суперечність з постановою української уряду про збирання усіх матеріялів, що відносяться до історії України і тому опротестувала це розпорядження Союзного Комісаріяту Почт і Телеграфів в Москви перед президією ВУЦВК-ту. Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету припинила виконання розпорядження московського союзного наркому почт і телеграфів та повідомила про своє рішення президію Союзного Центрального Виконкому. („Вісти".)

З польських справ.

Фінансовий економічний знавець Американець Камерер, проф. університету в Принстоні що приїхав до Польщі, проведе у Варшаві два тижні. У розмовах з численними державними діячами і при помочі книжок він збере матеріял про природні багацтва в Польщі. Його справоздання буде дуже важним, коли не рішаючим у справі американської позички Польщі і становища Америки до економічних польських справ.

Заїсти про американську позичку, які повторяє польська преса: буцімто ця позичка буде полагоджена в найближчім часі, не мають під собою реальної підстави. Консорція американських промисловців веде покищо тільки підготовчу працю, щоби познайомитись зі ситуацією в Польщі.

Скарбова комісія радила над зменшенням маєткового податку. Дискусія не дала вислідів, а скінчилась вибором підкомісії для розглянення справи.

Закон про охорону комірників не має щастя з тими, що мають його реферувати. Дискусія над стриманням підвишок за наем хати почнеться щойно 12-го січня. Міністер справедливости Пєхоцкий заявляє, що закон треба перевести згідно з інтересами всіх (!) шарів населення.

Польський уряд має намір приготовити в найближчім часі проєкт закону, щоби у випадках зловживань на шкоду державного скарбу карати винуватців суворіше та негайно. Передбачується за кару навіть конфіскату майна та досмертну вязницю.

Про припинення пашпортових віз поставили на останнім соймовім засіданню посли жидівського кола внесок, доказуючи потребу влекшити комунікацію з иншими державами середньої та західньої Европи. Можна сумніватись, чи докази про такі конвенції инших европейських держав, матимуть який наслідок.

По широкому світі.

Загальне безробіття в Европі висловлюється нині в таких страшних цифрах: у Німеччині півтора мілїона людей, в Англії мілїон 102 тисячі, двістадвайцять тисяч в Австрії.

Німецько-польське торговельне порозуміння стоїть на мертвій точці. Німеччина є того погляду, що митові договори не доведуть до нічого путнього, як довго німецькі купці не матимуть законної підстави для своїх інтересів. Щойно 21-го січня Німці передадуть спис своїх домагань щодо мита. А економічний стан обох держав невпинно гіршає.

Радіч, югославянський міністер освіти, заявив в одній зі своїх промов, що Югославія потрібує конче виходу до Егейського моря. У Греції викликала ця заява велике схвилювання.

Грецький уряд видав заборону друкувати в пресі заяви та тексти промов республиканців про політичний стан у державі. Одночасно з цим обмеженням свобідя слова припинено два опозиційні деники.

У Варшаві почав наради зїзд незалежної соціялістичної молоді.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Комісія трьох.

Дня 31. XII. утворено комітет трьох, цілію котрого є опрацювати для уряду пляну зміни устрою головної адміністрації. До комісії входять: був. нам. Бобжиньський, сен. Кашніца і сен. Скульский. Комісія почала вже урядування.

Конференція Чемберлена з Мусоліні.

„Трібуна" пише, що стріча в Рапальо наступила з ініціятиви англ. мін. загр. сп. Чемберлен і Мусоліні торкнулись у розмові східних справ, м. и. турецько-рад. договору. Обговорювали теж положення на Балкані, у звязи з відвідинами турецького мін. загр. справ у Білгороді. Признали, що Італія з усіх держав може найкраще слідкувати за подіями на Балкані і пильнувати, щоби там не вмішався який край у вн. справи другого. Англійська преса зазначує, що в розмовах Чемберлена з Мусоліні стверджено, що оба уряди можуть приязно співділати у ріжних справах европейської політики. Справи італ. довгу в Англії не торкались. Обговорюватиме її лише канцл. скарбу Чорчіл із італійським міністром скарбу Вольті, котрий має приїхати до Льондону з італ. місією. Переговори обох уповажнених сторін ітимуть без участи Чемберлена, котрий побуде ще якийсь час на континенті. Сон. „Дейли Геральд" пише, що найзамітнішою справою конференції Чемберлена з Мусоліні було утворення англійсько-італійсько-грецького союза. Італія й Греція хочуть вести тепер агресивну політику супроти Туреччини. Італія за поперття Англії проти Туреччини жадає корисного договору в справі довгів, вільної руки в півд.-зах. части Малої Азії, експансії в Арабії. Греція шукає відшкодувань у Туреччині і Малій Азії.

Чемберлен приїде до Парижа.

У повороті з Італії Чемберлен задержиться в Парижі, щоби обговорити з Бріяном ріжні справи, м. и. вислід переговорів із Мусоліні.

Азійський Союз Народів.

Радянсько-турецькому договорові рад. політичні кола приписують велику вагу. Вважають договір основою азійського Союза Народів, який буде противагою европейського Союза. До того Союза ввійшли би Араби, Індуси, Китайці й Монголи.

Бріян відкинув предложення Абд-ель-Кріма.

Мін. загр. справ Бріян відмовився прийняти Абд-ель-Крімового делегата для мирових переговорів, англ. кап. Конінга. Віцедиректор мін. загр. справ на порученя Бріяна пригадав Конінгові, що його вже в Мароко повідомлено про те, що Франція як союзниця Еспанії, окремо переговорювати не може. Переговори можуть відбуватися лише між уповажненими Ріфанців і відповідно виквалїфікованими заступниками Франції й Еспанії. Коли ж Конінг таки приїхав до Марсилії, тут йому вдруге заявили, що в Парижі може явитися хіба приватно. Тому Бріян жалує, що не може сповнити просьби Конінга й бачитися з ним. — Французькі війська перейшли до офензиви в двох місцях і зайняли Мелілю. Біля Кабзи Ріфанців побито. Одно племя від Абд-ель-Кріма перейшло на французьку сторону.

Біржа.

Гроші.

Америк. дол. 8·70 — 8·72 канад. дол. 8·50 — 8·52, чеські кор. 0·25·00—0·25·00 леї 0·4·50 — 0·4·75, франки фр. 0·29·00 — 0·30·00, фр. швайц. 1·68—1·70, англ. фунти 40·00 — 41·00.

Золото. 20 кор. 32·00 — 32·50, 20 франк. 28·00—28·50; 20 марк. 37·00—38·00; 10 руб. 42·00—43·00.

Срібло. Австр. кор. 0·68·00—0·69·00, 5 австр. кор. 3·60—3·65, фльорени 1·80—1·85, рублі 3·00 — 3·10, рубель дрібним сріблом 1·50 —1·55.

Збіжжа.

Пшениця красна з 1925 р. 36·00 — 38·00 жито галицьке з 1925 р. 24·50—25·50, ячмінь галицький бров. —.— до —.—, овес гал. 23.50—24·50.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашнє число нашого часопису сконфісковано за половину одної новинки „Роздзьобують наше майно".

— **Як каса хорих ошукує своїх членів.** Одержуємо такий лист: Будучи вже довший час хорий на жолудок, пішов я в червні ц. р. до каси хорих. Згідно з приписами зголосився я до дільничного лікаря, який мене оглянув, записав ліки та приписав сбислу дієту. Я вибрав на лікування якраз час своєї відпустки, щоби мати можність на селі лікарські приписи ліпше виконати. Рівночасно вніс я на руки лікаря прохання дати мені приміщення на виїзд. Лікар прохання взяв, підписав і указав зголоситися перед лікарську комісію. За якийсь час дістаю відмову на прохання. Я роблю відклик до розємної комісії і там довідуюся, що я був признаний лікарем за здорового. Недуга не жартує. Іду я до д-ра Пеленського, який стверджує у мене нежит жолудка і слабість серця. І на що оплачується так дорого касу хорих, щоби вона признавала хорих людей за здорових а здорових за хорих? І що ви на те п. Венґльовский, предсідник розємної комісії в дні 2 листопада 1925? — Денис Кучика.

— **Мораторія для векслів у б. рос. займанщині.** Дня 28. грудня вийшов „Денник законів польської республики" ч. 127 (Dziennik ustaw), де оголошено розпорядження ради міністрів з 21. грудня 1925 р. про продовження речинців платности за векслі в окрузі апеляційного суду в Люблині. В тому розпорядженні термін предявлення в суд векслів, виданих 1. листопада 1915 р., продовжується до 1. липня 1926 р. До цього додано, що до люблинського апеляційного суду належать українські землі Холм і Холмщина. Посол Б. Козубський.

— **Неправдива вістка.** Львівський тижневик „Рада" подав недавно неправдиву вістку, що митроп. Шептицький повернув до Львова 24. грудня 1925 р. Це випереджуюча поворот митрополита вістка мас той наслідок, що священики приїзджають до Львова на авдієнцію до Митрополита. Ще раз зазначуємо, що митрополит покищо не вернув. Коли це станеться, ми оповістимо про це наших читачів.

— **Тютюн подорожчав,** а саме папіроски від штуки коштують у середині: Сфінкс 10 с., Дамес, Каіро по 9, Альпеси 7 і пів, Пані 7 і пів, Єгипетські, Мадо по 6 і пів; Ерго 5, Феввор, Маде, Клюб, плоскі, Президент по 4 і пів, Гранде, Сапот, Варшавські по 4, Дамські, Мадюн по 4·3, Аванті, Казораль, Майорка, Мерь по 3, Ароматика, Мазур, Орел, Рекорд, Комбой по 2·3 ...

Без заслони.

Після засуду коломийських селян.

Ще недавно на салю львівського карного суду були звернені очі половини світа. Особа Штайґера емоціонувала широкі кола, політичні, суспільні, культурні, народи, табори, партії і групи. Відбувалися там менше й більше лицарські герції між протилежними світоглядами, всякими установами і їх представниками. Саля львівського суду була чимсь більше, як парляментом, як конгресом. Панував там святочний і напружений настрій.

Скінчилася драма, уступило напруження, тільки відгомони тієї драми лунають ще тут і там, нагадуючи недавно живу акцію. Теміда із зав'язаними очима, все час до часу неспокійно позирала зпоза своєї заслони, що мало додатний вплив на розвязку драми.

Та ще не відспівано згідним хором похвальних і подячних пісень нервовій Теміді (бо хто в нинішніх часах не є нервовий), як перед нею поставлено 23 селян з коломийського повіту, обвинувачених за державну зраду (мовляв, хотіли Покуття відірвати від Польщі), за підпал, грабунки й инші злочини. Теміда глянула на них і вже не натягала заслони на свої втомлені очі.

Коломийські селяне сповідалися з своїх гріхів і каялися. Хотіли відірвати Покуття! Страшний злочин, але щож мали з тим — скажім — відірваним Покуттям робити? В цей важкий злочин державної зради вже не вдумувалася Теміда. Не знати, чи вони мали намір створити самостійну республику між Дністром і Прутом (без Гуцульщини), чи приєднати цю країну до Румунії, чи знову до Польщі. Чехословаччина відпадає, бо її від Покуття відділює Гуцульщина. Того на розправі не вияснено, а всетаки „державна зрада" за намагане відірвання Покуття остала в повній силі. Предсідник розправи Ангельський в свойому резюме підкреслював, що § 58 відпаде, що його не доказано, бож відірвання Покуття є абсурдом, а всеж таки присяжні судді (Поляки й Жиди) були иншої думки. Щож, так промовляло їм громадянське сумління. І тому шість обвинувачених засуджено на **кару смерти**, і тому над двома селянами висить новітній катівський топір.

Одначе обвинувачені поповнили ще й инші злочини, як злочин грабунку, підпалу то-що. Ці злочини ще важчі від попереднього. Та новітня криміналістика не розглядає найосуджуючих подій відірвано. Вона шукає для них льогічного підкладу. Цеж не розбишаки, що займалися грабунком якою ремеслом, лише ті злочинні інстинкти зробила атмосфера. Чому околиці Коломийщини, які все належали до найспокійніших, нараз стали тереном відокремлених грабунків! Ось питання, на яке мусить з приводу рішення львівських суддів присяжних шукати відповіди кожний вдумчивий громадянин.

Який же той підклад? Воєнна й повоєнна деморалізація, загальна темнота, матеріяльні злидні, спутання всякої будуючої самодіяльности на полі економічнім, культурнім, освітнім, заохочуючі приклади легкої наживи серед тих, що покликані стояти на сторожі суспільної чистоти і закону, — все те викликує легковаження законности, спонукує до ділань, які суперечать законові.

Майже в кожній людині дрімають хижі інстинкти. Викликують їх наверх, вводять їх в рух спеціяльні умовини загального характеру. Правда, маємо й професійних бандитів, атавістично обтяжених, злочинно хорих. Алеж коломийські селяне, що признаються і каються, хіба до них не належать. Тільки специфічні умовини повоєнного життя взагалі, а польського зокрема, здвигнули їх з нормального шляху життя і скермували на шлях злочинности.

І то є загальне явище, яке слід розглядати з ширшого становища. Тут треба суспільного лікаря, гуманного, вдумчивого, освіченого, культурного,

Таж президент краківської Академії Наук проф. Розвадовский в розпуці кличе: Де є державна прокураторія? Де є кара на тих, що беруть хабарі, що розкрадають публичний гріш, що грабують громадське майно?

І той голос розпуки лишається „голосом вопіющого в пустині". А хібаж ті великі злодії, грабіжники, палії не дають прикладу меншим? Хіба вони є тому безкарні, що є освічені, інтелігентні, що мають повну незатемнену свідомість зла, що вони тисячу разів більше крадуть і грабують, як темні, здеморалізовані, викинуті на смітник сучасного життя темні селяне?

Дня 30. грудня 1925 року, в салі львівського карного суду винесено присуд, якого ніхто не тямить ще від хвилі вибудування тієї салі. Два засуди смерти і 12 засудів разом на 61 літ вязниці. Чутке громадянське сумління львівських присяжних суддів так, а не инакше реаґувало на каяття темних, затурканих і хоробливо розвуздених на підкладі загальної деморалізації селян.

Сталося, як каже приповідка, що хоч є каяття, то вороття немає. Засудженцям на довгий-довгий час, а деяким раз на все, загороджено поворот до своїх родин, до своїх сіл, до трудящого життя.

Інтерпеляції Українського Клюбу.

В останніх днях посли Українського Клюбу внесли знову цілу низку інтерпеляцій в ріжних пекучих справах нашого національного життя. Наведемо з них сьогодня отсі:

1) Інтерпеляція до міністра освіти в справі **вживання школи як засобу пропаганди за римокат. віроісповіданням, як також за монархічною ідеольоґією між українськими дітьми православної віри.**

В цій інтерпеляції кажеться: В народніх школах, т. зв. утраквістичних польсько-українських і польських, де вчиться православна дітвора, напр. у Володимирі Волинському школа ч. 2, в селі Цепцевичі, пов. Сарни і зрештою майже всюди ведеться по польськи римо-кат. молитви, спільні для православних і католицьких дітей. Ці молитви дібрано так, що зміст їх противиться науці східної церкви, бо в них є поняття чисто римо-католицькі, як прим. культ серця Ісусового і культ серця Божої Матери. І так наші діти мусять молитися: Найсолодше серце Єзусове) бондь мойон мілосьцьон! Найслодше серце Марии, бондь мойон ильосьцьон!

Культ серця Ісусового Пречистої Діви Марії є для православних зовсім чужим православна догматика таких понять не допускає. Отже таке вступування шкіл є нарушенням чистоти релігійних переконань молодого православного покоління, якому защіплюються чужі релігійні поняття.

Одночасно в утраквістичних польсько-українських школах на Волині введено молитву, що її мусить вимовляти і православна дітвора, а змістом цеї молитви є роялістична ідея, як також образа православного поняття надприродного маєстату Божої Матери. Бо наші діти мусять вимовляти: Матко Боска, кrульово корони польской, мудль сєн за нами! В понятті православних прірівнання Божої Матери до почоту польських королів, хочби найвизначніших, є образою релігійного чуття. Николи — навіть за часів найбільшої експанзії і сили російського імперіялізму не іменовано Божої Матери російською царицею! Крім того гідність республиканської держави не годиться з культивуванням (найбільше в умах дітей і в державних школах) монархістичних алюзій.

Поминаючи зміст тих молитов, уже сам факт примушування православних дітей відмовляти ці молитви спільно з дітьми римо-кат. віроісповідання є потоптанням засади свободи сумління, заґарантованої конституцією. Навіть царське правительство николи не примушувало катол. дітвори в школі до спільної молитви з православними. Закон з 31. липня 1924 р. не може в даному випадку служити за правну підставу для такої практики, бо він говорить виразно про введення утраквізму тільки щодо мови навчання, а ніколи про утраквізацію віроісповідну.

2) Інтерпеляція до міністрів внутрішніх справ і справедливости в справі **катування Антона Стельмаха поліціянтами** Вішневским, Кобленцем і Котовічем на постерунку державної поліції у Верховичах, пов. Берестя, воєв. Полісся.

34-літнього Антона Стельмаха арештувала поліція дня 13. грудня и. р. в селі Ошака Велика, де він живе, й відставила під ескортою до постерунку в Верховичах. Арештовано його очевидно без найменшої причини. Вже по дорозі його немилосердно били, а в самих Верховичах знущалися над ним страшно: били по полових органах, били по голому тілі, в'билиохвою від баґнету, кололи шпильками в пальці, поміж які вкладали гранчасті патички, опісля вішали на расі. Колиж Стельмах таки не признався, що переховує кріс, його вкинули до зимного шпихліра, звідки по 23 годинах вийшов на волю.

3) Інтерпеляція посла Б. Козубського і тов. до міністра внутр. справ у справі **культивування органами держ. поліції на Волині валдайських дзвінків.**

Інтерпеляція протестує проти розпорядку адмін. влади на Волині (пов. Кремянець, Дубно, Здолбунів), на основі якого населення обовязане заосмотрювати свої підводи у валдайські дзвінки. Цей розпорядок звернений проти селян, що без потреби мусять платити за пару дзвінків по кілька золотих.

САН-ЛЯЦЦАРО
редактор журнала
„Les Chroniques du Jour".

МИКОЛА ГЛУЩЕНКО.

Здіймаючи мову про сучасне мистецтво, а зокрема про мистецтво Парижа, цього центра шукань ще незнайденої істини, не можна не визнати величезного значіння і впливу чужинців на мистецьке життя світової столиці.

Інтернаціоналізм цього життя виявляється в шуканні нового мистецького ідеалу, що його, це шукання, викликала кріза кубізму у Франції та експресіонізму в Німеччині.

Протилежні нації в ріжних виявах.

Німці й властива їх літературність (експресіонізм). І романці в формальній істині (кубізм).

Останні два десятиліття показали непридатність до життя в чистій формі як кубізму, так і експресіонізму. Нахил до нового утилітарного мистецтва помалу обєднує ці дві пануючі раси.

Ляборaторна праця, повільний її вияв починається й провадиться далі в Парижі рядом мистців: Дерен (Француз), Северіні (Італієць), Утрилло (Француз).

В Німеччині: Дікс, Гросс і т. д.

Загальне їх прагнення — створити станкове малярство, основане на ремеслі, що ґрунтується на студіюванні старих майстрів, їхньої техніки, композиції.

І сучасність з другого боку — в спадщині, залишеній в формі кубізму й в барвистости супрематизму.

Зеднати ці два фактори, — завдання складне, ріжноманітне й майже неосяжне.

Практичний початок зроблено інтернаціональною виставою „Neue Sachlichkeit" в Мангаймі, що мандрує тепер по всій Німеччині: Дрездені, Гамбурзі, Штетіні, Берліні.

Представлені там головним чином Німці й Швайцарці. Руських немає. Українців двох: **Глущенко й Бабій.**

Вистава має величезне значіння й такий самий успіх.

Часописи всеї Німеччини обмірковують цю виставу. Загальна думка, що настає нова доба в малярстві.

Переглядаючи ґазети, радію з великого успіху М. Глущенка. Він, як найбільш характерна індивідуальна постать вистави, поруч з Діксом, Гроссом, Северіні. Енерґія цього мистця й молодість — йому всього двацять пять років — давали мені разураз певність писати про його, що **його імя буде одним з провідних імен світового малярства.**

Вистава Глущенка два роки тому назад у Берліні була великим успіхом не тільки мистця, але й українства, про що писали такі імена, як д-р Озборн, професор Ґлязер, д-р Донат і т. д.

В 1925 році Глущенко виступає в Осінньому Сальоні в Парижі. Знову успіх, скрізь критичні статті, мистецькі журнали Франції та Італії містять фотографії його головної праці в Сальоні („Процесія").

Одночасно в листопаді Глущенко улаштовує свою збірну виставу (36 праць) в одній з передових галерій Парижа. Головний редактор двох передових мистецьких журналів Парижа **Фельс** пише в передмові до його каталоґу: „**Він — передовий мистець Парижа;** тільки велика талановитість може дати такі праці, такі точні композиції, що їх можна поставити поруч з Мемлінгом і Клуе".

Численна критика ішла поруч з успіхом його вистави. **Шарпсоль**, один із видних критиків Парижа пише: „**Глущенко один з найкращих мистців, що за останній час прислав нам Схід**".

Фельс у „Новій Літературній Газеті" каже:

„Глущенко **один з молодого покоління мистців, для якого одкрито завоювання Парижа**".

Гросс у газеті „Вечір" дивується з такої молодости й одночасно з такої вмілости та глибини.

Анальоґічна критика в багатьох газетах й журналах в супроводі фотографій праць мистця.

Вистава мала відгук і за кордоном: в Берліні й Римі.

Студіюючи праці Глущенка, стає ясним його значіння. Кольосальна технічна досконалість, вироблена студіюванням „з побільшуючим склом у руках" картин старих майстрів, як каже про його **Бореллі** в одній із своїх статтей.

Ляконізм вислову, продуманість до кінця найдрібнішої деталі і барвистість плями.

Композиційна урівноваженість, кольоритність в трактуванні Сезана і Брака.

І головне, що рідко трапляється гармонійна повязанність лінійних і фарбових факторів, без взаємного ушкодження. Ця гармонія дає незабутне враження його праць оригінальних і глибоких.

В січні Глущенко улаштовує в Берліні виставу найбільш цікавих Українських і руських малярів. Пізніше можна сподіватися, його вистава буде і у Празі, де його твори побачуть і Українці.

Переклав В. В.

Париж, 12 грудня 925.